[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

નકલ ૧૦૦૦

રાધિકાજીનું સ્વપ્નું

અષ્ટોદરા

ચહી.

ઊદ્ધવ રાધા સંવાદ.

અબોલા તોડવા વિશેનો.

વૈશ્નવિ સંપ્રદાઈને સારૂ

બનાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર.

કવિ જટાશંકર ગવરીશંકર મેહેતા.
લીંબડી.

અમદાવાદ:
ખાડીઆમાં અમરતલાલના માહાદેવમાં
મેહેતાજી પીતાંબરદાસ ત્રિભોવનદાસે પો
તાના હિતેચ્છુ પ્રેસમાં છાપ્યું.

સને ૧૮૭૮.

કિંમત ૨ આના.

કવિકુળ પદ્ધતિ.

છપ્પો.

બ્રાહ્મણ ઔદિચ્ય સહસ્ત્ર, અડક ઠાકર પદ છજું;
સંવે ઝાલાવાડી ગોત્ર, વત્સસ્યજ પડું;
પંચ પર્વ માધ્યની શાખ દ્વીજ યજુર વેદા,
એક દંત ગણપતિ ભદ્રકાળિ દેવી હા;
કાળ ભૈર્વ છે ભૈર્વને જહાં વિરેસ્વર જગ છતો,
સરમા પ્રથિવ ગણી પ્રેમથી, પદ્ધતિ એ રીત પ્રિછી લ્યો.

કવિ શિવલાલ ધનેશ્વર ઉત્તરસંડા નિવાશી.

મુંબાઈ.

આ લઘુ ગ્રંથ તેમના માયાળુ સ્વભાવને માટે નજર કર્યો છે.

(ગ્રંથ કર્ત્તાએ.)

લીંબડી
માહાલક્ષ્મી ગલી.

રાધિકાજીનું રૂપણું.

અબોલા તોડવા.

ઊદ્ધવ વચન— (૧) પદ.

માન્ય માન્ય માન્ય હો માન્યનીરે;
હિત શિક્ષા આ સારી મારી માન્યની;
પ્રેમે કહું છું પ્રીતજ આણી;
શાણી થા સજ વધુ તાણનીરે; હિત—
માન્ય માન્ય માન્ય હો- માન્યનીરે; હિત—
માન થવા જેને વિઠ્ઠલ વરતું;
સમો સાધવા ગુણ ખાણનીરે; હિત—
માન્ય માન્ય માન્ય હો- માન્યનીરે; હિત—
ઉઠ ઉમંગે આનંદમિર આ ઘડી;
વેળા વિતે તેટલી બધી હાણનીરે, હિત—
માન્ય માન્ય માન્ય હો- માન્યનીરે; હિત—
આંગણે આવી ઉભા નંદલાલો ક્યારના;
જટા ભેટ ભાવે બ્રખુભાનનીરે, હિત—
માન્ય માન્ય માન્ય હો- માન્યનીરે; હિત—

રાધિકાજી વચન (૨) પદ.

જાય જાય જાય હો- જાયનીરે;
પેલી કૂબજાને મોલ હરી જાયની,—
નફ્ટ ન લાજ આવ્યા સીદ મારે આંગણે;
બોલાવતાંય લજવાયનીરે, પેલી—
જાય જાય જાય હો- જાયનીરે; પેલી—
પાણી પીધા પછી શું ઘર પુંછવું;
બોળિ ભોળાણી બાળાપણ માયનીરે, પેલી—
જાય જાય જાય હો-. જાયનીરે- પેલી—
નગણાશું નેહ બેવચની નિવાજવું;
બળે પતંગ દીપને મન કાયનીરે, પેલી—
જાય જાય જાય હો- જાયનીરે; પેલી—
મોહન વશ મન મારૂં કાહાવે ના મૂખડું;
જટા બોલું છું હું બળી લાયનીરે, પેલી—
જાય જાય જાય હો- જાયનીરે, પેલી—

ઉદ્ધવ વચન (૩) પદ.

જાણી જાણી જાણી હો- જાણીરે;
બોલ્યા વિના રહે રાધા છાંની જાણી,—
મનમાં મળવું છે, મૂખ ન આણે;
ભાર રાખી શાને થા અજાણીરે, બોલ્યા—

જાણી જાણી જાણી હો જાણીરે; બોલ્યા—
અજાણ્યા આગે એ ચાલે ચાતુરી;
પુરી પારખી મેં હાં! શું શાણીરે, બોલ્યા—
જાણી જાણી જાણી હો જાણીરે; બોલ્યા—
ઘેલાં થઈ કોણ કાંના વર કાજે;
બેસી રેહેતાં વાટે લઈ એંધાણીરે બોલ્યા—
જાણી જાણી જાણી હો જાણીરે, બોલ્યા—
ચેપે તું ચાલ ચાહી, ચતૂર ભુજને;
જટા હરખે ભેટ હોંસ આણીરે, બોલ્યા—
જાણી જાણી જાણી હો- જાણીરે; બોલ્યા—

રાધિકાજી વચન (૪) પદ.

શાને શાને શાને હો- શાનેરે;
આવ્યા ઉર્ધ્વ સમજાવા શાને;
આપે આપનું વિચારીને વદિયે;
જાણીયે સૌ કાંમાં કીધા શ્યામેરે, આવ્યા—
શાને શાને શાને હો- શાનેરે; આવ્યા—
વાટે વનીતાઓમાં વળી વિઠ્ઠલ;
નાંખે મુરલી ત્રિકમજી તાનેરે, આવ્યા—
શાને શાને શાને હો- શાનેરે; આવ્યા—
બાળાપણે આવડું મેં ન જાણ્યું;

કુબજાનું એટલું દૂધ અનુમાનેરે, આવ્યા—
શાને શાને શાને હો- શાનેરે; આવ્યા—
સમજ્યા તહાંથીજ સવાર જાણી;
જટા ભૂધર વણ કાનુ ભવ પ્રાણીરે, આવ્યા—
શાને શાને શાને હો શાનેરે: આવ્યા—

———o———

ઉદ્ધવ વચન (૫) પદ.

માંને માંને માંને હો- માંનેરે;
રાધા શાને રહે તું માંને,—
પાણી પેલા પાળ આપે ન રચિયે;
રોકવા શામે પૂર મથી તાંનેરે, રાધા—
માંને માંને માંને હો- માંનેરે; રાધા—
ઘર લાગ્યા પછીથી કૂપ ખણિયે;
પેર થાયે શી? બૂજવીયે લાનેરે, રાધા—
માંને માંને માંને હો-માંનેરે; રાધા—
અગમ ચેતિયે ચતૂર થઇને;
પસ્તાયે શું થાય પડયા પાનેરે રાધા—
માંને માંને માંને હો- માંનેરે; રાધા—
મન ક્રમ વચને વશ કરિયે;
જથ સરે અરથ મન માને રે; રાધા—
માંને માંને માંને હો, મને રે; રાધા—

———o———

રાધિકાજી વચન (૬) પદ.

જીવન જીવન જીવન, હો—
મનના માન્યા જગજીવન—
માત તાત સગાં સહોદર મહિયર,
સૈયર સાથ તજ્યા સારૂ જીવન હો; મનના—
જીવન જીવન જીવન હો, મનના—
તન મન ધન આપે અરપિયાં;
પધાર્યા કુટલમાં આજ જીવન હો, મનના—
જીવન જીવન જીવન હો; મનના—
લાજ મુકી અમે લોકડિયાની,
કાનો વધે છળિ ગયા જીવન હો; મનના—
જીવન જીવન જીવન હો, મનના—
હાથનાં કર્યાં તે હૈયેજ વાગ્યાં;
જરા પણ લઈ પતાવ્યા જીવન હો, મનના—
જીવન જીવન જીવન હો; મનના—

ઊધ્ધવ વચન (૭) પદ.

રાધાજી રાધાજી રાધાજી હો;—
તમે પેર ન જાણો રાધાજી—
ગઈ તથી તે તો જોષિય ન વાંચે;
સમો તેવું વરતવું રાધાજી હો, તમે—

રાધાજી રાધાજી રાધાજી હો, તમ—
પ્રીતિ બંધને પ્રિતમ બંધાયે;
ભાવે થાયે ભૂધર વશ રાધાજી હો, તમ—
રાધાજી રાધાજી રાધાજી હો, તમ—
વિદુરજી ઘર આરોગ્યાં ભાજી;
તજ્યા ત્રિકમે પકવાન; રાધાજી હો તમ—
રાધાજી રાધાજી રાધાજી હો તમ—
કરૂપી કૂબજાને વશ કાનડ;
જટા ગુણે ગોવીંદ વશ, રાધાજી હો, તમ—
રાધાજી રાધાજી રાધાજી હો; તમ—

——○——

રાધિકાજી વચન (૮) પદ.

ઉધ્ધવ ઊધ્ધવ ઉધ્ધવ હો,
ઢાંક્યા રહો જાણ્યા ઢંગ, ઉધ્ધવ—
ગોવાળાને ગત ગુણની કયાંથી;
ચારે ગોવીંદજી ગજી ઉધ્ધવ હો, ઢાંક્યા—
ઊધ્ધવ ઊધ્ધવ ઉધ્ધવ હો; ઢાંક્યા—
અહેહેજી આપે આરડે અરણમાં;
શી રીત લે ગુણ ગણુ ઊધ્ધવ હો, ઢાંક્યા—
ઊધ્ધવ ઉધ્ધવ ઊધ્ધવ હો; ઢાંક્યા—
છાસડી પી પીને છતે છવાયા,

જદુપતી છે મારા જાણથા ઊધ્ધવ હો, ઢાંક્યા—
ઊધ્ધવ ઊધ્ધવ ઊધ્ધવ હો, ઢાંક્યા—
સંસારીયાંની રીત શું જાણે;
જટા ગૌ ચારી આવે ઘેર ઊધ્ધવ હો, ઢાંક્યા—
ઊધ્ધવ ઊધ્ધવ ઊધ્ધવ હો, ઢાંક્યા—

ઊદ્ધવ વચન (૯) પદ.

સમજુ સમજુ સમજુ હો,
રાધા નોતી જાણી આવી સમજુ;
ડાહાપણની હાં! તું દરિયાવ દીસે,
ભુંડા ભુલા! ભોળાણી તું, સમજુ હો, રાધા—
સમજુ સમજુ સમજુ હો, રાધા—
જાણતી તો શાને માવે મોહયું મન;
ઊઠી ડાહાપણમાં વાટ, સમજુ હો, રાધા—
સમજુ સમજુ સમજુ હો. રાધા—
રાધા રાખો હાં! ડાહાપણ જાયે વેરાઈ;
કાન મોહ્યા શું? ડાહાપણે સમજુ હો રાધા—
સમજુ સમજુ સમજુ હો રાધા—
ડાહાપણે મોહ્યા તે માણો છો શાપણે,
જટા થાની પ્રિતમ વશ, સમજુ હો રાધા—
સમજુ સમજુ સમજુ હો રાધા—

રાધિકાજી વચન (૧૦) પદ.

મોહને મોહને મોહને હો—
મને ઝીધેલાં કામણ મોહને;
શ્યામ વરણ છબી છેલ છબીલી—
મનહરણ મુરત મોહને હો મને—
મોહને મોહને મોહને હો મને—
મોર મુગટ શીરે શોભાની સિમા;
મારી હરાણી સુરત મોહને હો મને—
મોહને મોહને મોહને હો મને—
નેહ ભર્યાં નેણાંના નખરાં જોઇ;
ફશી ફસાણી ફંદમાં મોહને હો મને—
મોહને મોહને મોહને હો મને—
જદુપતી નોતા જાણ્યા મેં જુઠડા—
હશે રૂપ તેવા ગુણ જશ્યા મોહને હો મને—
મોહને મોહને મોહને હો મને—

ઉધ્ધવ વચન (૧૧) પદ.

બોલમાં બોલમાં બોલમાં હો—
રાધા નોતું બાળાપણ બોલમાં—
મહિડાં વેચવા વાટે વળાતાં—
કયાંતા કેણ કાના શું તોડમાં બોલમાં હો રાધા—

ઓલમાં બોલમાં બોલમાં હો રાધા—
મળવા આવતાં માનને ,માગે—
જતાં મુકે પાછે આવે ઓળમાં બોલમાં હો રાધા—
બોલમાં બોલમાં બોલમાં હો રાધા—
આંબળો રાખી કાં આપે આકુરા—
આવી વસ્યા માવાના બોલમાં બોલમાં હો—
જેના વડે જીતવું જંગ આ થો—
જગ્ર મિથ્યા ભરમ ભાર બોલમાં બોલમાં હો રાધા—
બોલમાં બોલમાં બોલમાં હો રાધા—

———o———

રાધિકાજી વચન (૧૨) ૫૯.

સમજે સમજે સમજે હો—
લાગે સહુ મનમાં સમજે.
અણુ સમજે ઊર ન આવે,
વરતી વિવેકે વિચારી સમજે હો લાગે—
સમજે સમજે સમજે હો લાગે—
બચપણમાં બહુધા બબડીયે,
સુધિ માટપે વદી વેણુ સમજે હો લાગે-
સમજે સમજે સમજે હો લાગે—
અજ્ઞાનતાએ આવ્યું આગે—
જ્ઞાન વૃધ્ધિ થયે આજ સમજે હો લાગે—

સમજે સમજે સમજે હો બાગે—
જોઈ જોઈને જોઈશું તો જોતાં,
જુઠા જડ પતિ જટા સમજે હો બાગે—
સમજે સમજે સમજે હો બાગે—

———o———

ઊદ્ધવ વચન (૧૩) પદ.

ડાહાપણ ડાહાપણ ડાહાપણ હો
જાણ્યું સહુ રાખો ડાહાપણ,
ડાહાપણે જાયે સૌ સમજે કાચું,
હૈયાના ફુટયા છે ભોળાપણ હો જાણ્યું—
ડાહાપણ ડાહાપણ ડાહાપણ હો જાણ્યું—
રીસાયે રીજે ન આમ ગીરીધર
રહો પ્રભુ કેણુ છે ભોળાપણ હો જાણ્યું—
ડાહાપણ ડાહાપણ ડાહાપણ હો જાણ્યું—
બળ કરીયે ન બળિયાની સંગે,
વરતીયે વળે છે ભોળાપણ હો જાણ્યું—
ડાહાપણ ડાહાપણ ડાહાપણ હો જાણ્યું—
હાથ હેઠે આવે તે હેઠવડીયા
કામ કાઢી કળે છે ભોળાપણ હો જાણ્યું—
ડાહાપણ ડાહાપણ ડાહાપણ હો જાણ્યું—

———o———

રાધિકાજી વચન (૧૪) પદ.

અજાણ્યાં અજાણ્યાં અજાણ્યાં હો,
બનીજાઓ કાં ઊધ્ધવ અજાણ્યાં;
જદુપતીછે તમારા જાણ્યાં અજાણ્યા હો બની—
પરાણે પ્રિત ના જોઈ મન મળીયે
ભાવ ભાળિ રહીયે ભીડાણાં અજાણ્યાં હો,
જદુપતીછે તમારા જાણ્યાં અજાણ્યાં હો બની—
પરાણે પ્રીત વીપ્રિત કહાવે
મોત વશે પતંગ દીવે જાણ્યાં અજાણ્યાં હો બની—
જદુપતીછે તમારા જાણ્યાં અજાણ્યાં હો બની—
ધાઈ ધાઈ મળવે શું ભલાઈ
વિનાં ભાવે કાં ફરીયે ભમાણ્યા અજાણ્યા હો બની—
જદુપતીછે તમારા જાણ્યાં અજાણ્યાં હો બની—
જટા પારખી પ્રીતમ મન દેખી મળવું
જદુપતી પેખ્યા ખોટા નાણાં. અજાણ્યાં હો બની—
જદુપતીછે તમારા જાણ્યાં. અજાણ્યાં હો બની—

———o———

ઊધ્ધવ વચન (૧૫) પદ.

મિથ્યા મત શાનેરે, મમતમાં કરી મયેરે;
આપ એવું જગત રાધા જણાય—
અનુંમાન આવેરે, વૃતિવશ વલણછેરે;

આહાર તેવો ઓડકાર છવાય મિથ્યા આપ—
કંટક ગુલાબેરે, લહિયે ફુલગુણ ગણીરે;
દોષ દીઠે કંટક એમ કદાય—
બાહાવોતો નાં લહિયેરે, ફુલબાશ ફોરનોરે;
આડાપણે ઊલટું સુખ તજાય મિથ્યા આપ—
ભજવે ભલાઈરે, લીધો વેશ લખવશારે;
પણ ભજવે વેશ હાંસી થાય—
પેખી પાગ માંડીરે, શોચ્ય કશો પંથ પાખ્યારે;
વન પડયા વિલપે કશું ન વળાય મિથ્યા આપ—
છછુંદર શાહયેરે સંતાપછે સાપનેરે—
ગળે મૃત્યુ, મુકે અંધજ થાય—
રાચી જટા રહીયેરે ગોવીંદ ગણ ગુણનેરે;
વિરોધથી વિઠ્ઠલ વશ ન થાય મિથ્યા આપ.—

———○———

રાધિકાજી વચન (૧૬) પદ.

ઊધ્ધવજી અવગુણ આપે ન આવે,
ઊધ્ધવજી પરગુણ દોષ બતાવે;
ઊધ્ધવજી પક્ષ કરી નવ વદિયે,
ઊધ્ધવજી વિચારી જોઇયે રદિયે;
ઊધ્ધવજી જાણી કાં થાઓ અજાણ્યાં,
ઊધ્ધવજી આવી શું કો હાર્યાં માણ્યાં;

ઊધ્ધવજી બળવંત બોલથી બળિયે;
ઊધ્ધવજી અબળા અમે તે શું કરીયે,
શામળિયા વાલાએ દુભવ્યા ડાંસું.
શામળિયા વાલાએ વાહ્યા વિશ્વાસુ,
શામળિયા વાલાએ કાં વણુ વાંકે;
ઊધ્ધવજી તજ્યા આપ વિચારો કાંકે.
ઊધ્ધવજી સારા નરશાનો ન ટાળો,
ઊધ્ધવજી તજ્યા વેરી વશ પ્રભુ વારો;
ઊધ્ધવજી તજ્યા તો શાને પડી મરીયે,
ઊધ્ધવજી અંતર ત્યાં જરા નવ ડરીયે.

ઊદ્ધવ વચન (૧૭) પદ.

અંતર ક્યાંથી એકમાં આવી સમાયે રાધાજી.
ડાંગે માર્યાં પાણી જુદાં નવ થાયે રાધાજી.
અર્ધાંગે છેહ સદા દુખદા એ રાધાજી.
જડ્યા માથા સરખા વળે કશું કાયે રાધાજી.
સંબંધ સાથમાં દેહ છોય સદાયે રાધાજી.
પડાયે ન જુદુ વણુ મોતે કદાયે રાધાજી.
ધરણે આપ પરણી તેને, શ્રે થાયે રાધાજી.
મિથ્યામત આડપે કાં અથડાયે રાધાજી.

રાધિકાજી વચન.

આંગણુ આવી ઉભાશાને અલબેલા ઉદ્ધવજી
અંતર એને અમથી દીસે મન મેલા ઉદ્ધવજી
અંતર જામી અંતરની ગત જાણુ ઉદ્ધવજી
ઓશારા તો શાને આણુ આવી માણુ ઉદ્ધવજી
મોહન વર માથાનાં મુગટ મારે ઉદ્ધવજી
સોંપ્યું સરવસ્ત તજીયાં મુરારે ઓધ્ધવજી
કાયા કૃશ જુઓ આ કૃષ્ણ વિયોગે ઉદ્ધવજી
જદા જદુનાથ મળે કોણુ યોગ્યે ઉદ્ધવજી

ક્રષ્ણજી મહુમેવેશ.

ઉદ્ધવ અદર્શ થવું.

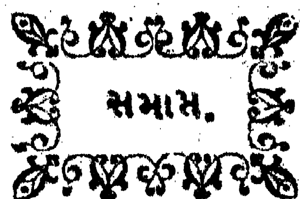
પદ.

પુરૂશોતમ પ્રેમાનુસરતા,
કરૂણાણુ ભવ બાવટ હતાં;
રાધા ભાવ થકી બુઝતાં
જગજીવન પ્રભુ પ્રેમાકર્ષ, ભેટયા આનંદી સહર્ષ;
ઉદ્ધવ આપ થયા અદર્શ, રાધા ઉર ઉમંગ્યો હર્ષ.

પ્રભાતિ.

પ્રેમ વશ પાશમાં ઉર હુલાસમાં,
રાધિકા રાઘવે ઉર આણી;
ભૂધરને ભાવથી ભેટી વ્રખભાનની,
જદુપતી જગજીવન જાણી.
તોડીયાં તંતુ દંઠ તણાં ત્રિકમે,
પ્રિતમ પ્રીતના હાર પ્રોયા;
રાધિકા રવતણી રશિક વશ થઇ રહી,
મન સંકલ્પ વિકલ્પ ખોયા.
ઓધ આનંદના રાધિકા વંદના,
બાલ મુકુંદનો પ્રેમ પ્રાશી;
વસ્ત્રાભૂશણ અંગના વીવિધ શું રંગનાં.
સોભીતા સંગના સુખરાશી;
મુગટ મણીચંદના સુખદ પ્રતિબંબના,
મોર પીછ રંગી બેરંગી રાજે;
રાધિકા રૂપ રળીઆમણું રાજતું,
એક જિંહા શું વરણું શેષ લાજે.
નંદન નંદનના રાધિકા ફંદના,
હાસ્ય અવલંબનાં વેણુ વાજે;
ચતુર દશ ચાર ચીત મોર ધ્વની સુખમય,
મન હરણ હાસ્ય વિનોદ છાજે.

સુખમય સર્વદા કષ્ટ નાવે કદા,
ભક્તિભાવે ભુધર નેહ નાવે;
રાધિકા ત્રીભુવન ટટ તરતીખ તરી,
જટા ભવાબ્ધિ તરીચ સુભાવે.

ખબર પત્રીકા.

પૂસ્તકોની નોંધ.

(છપાયેલી તૈયારછે.)

લીંબડી વિદ્યાવર્ધક સભાના સભાસદોને સુચના ૦-૧-૦

મેઘરાજ સ્વર્ગ ગમન (વળા દરબારશ્રી મેઘરાજજી
પ્રથિરાજજી પડયા તેનું બયાન.) ૦-૧-૬

કૌશલ્ય શોધ (દેશિકારીગર્યુંત્તેજકોત્કેરણી.) ૦-૨-૬

કુમારિકા હિતોપદેશ (ગીતાવળી.) ૦-૨-૬

રાધિકાજીનું રૂશણું (ઉધવ રાધા સંવાદ) ૦-૨-૦

હરી હર લીલા વિસ્તાર (ગરૂડ નાંન્દિ સંવાદ) ૦-૬-૦

ગદ્યપદ્યાત્મક. (ગરથ વિના ગોથાયછે.)

(હાસ્યરસ) કુભારજા નાટક (ત્રિઅંકી)

વલ્લભિ વૈધવ ચિત્ર (વળા ગર્ભપાત થવું).

" નિંબપૂરી મદન મદમરદન વિતારોપાદર્શ "

(યશવંત જયવિજય.)

અન્યોક્તિ વિષય.

પદ્યાત્મક. (લખાયછે.)

"ચોવિસાગી" કળિ આખ્યાન (નળાખ્યાનના આકારમાં)

મૈત્રિ પ્રભાવ (સુદામા દાળિદ્રદર્પણ.)

દંપત્તિ વિરહ (દક્ષ યજ્ઞાવશરે શિવ નિંદાથી સતિ દેહ
દહન થવા સંબંધી વૃતાંત.)

સત્ય વિજય માળ શૌર્ય સીઢી. (મહાન પુરૂષ હરિ-
શ્ચંદ્ર વૃતાંત.)

મે. જ. ગ.

સૂચના.

[illegible]